

Libe

ministerium pagende significationis: sic oportet
 uisse de^o iudicauit: an aliqd aliud intelligen
 du sit: inuenire difficile e: et temere affirmare
 no expedir. Quo tm ista sine ronali vel intel
 lectuali creatura potuerit fieri: non uideo.
 Neq; adhuc loc^o e explicare: cur ita sentiam
 qtu vires dñs dederit. Prius em sut discuti
 enda et resellenda hereticoꝝ argumeta: q non
 ex diuinis libris: sed ex rationib⁹ suis pferut
 quib⁹ se uehemeter cogere arbitrant testio
 nia scpturaz q de pfe et filio et spu scro sut: ita
 ee intelligeda vt ipi volut. Nūc aut no io mi
 noꝝ filii qz missus e a pfe: nec ideo minoꝝ
 spū scru qz et pf eū misit et fili⁹: sufficiter qz
 tū arbitroꝝ demonstratū e. Siue em ppter vi
 sibile creaturā: siue poti⁹ ppter pncipiū cōmē
 dationē: nō ppter ineqlitatē vel imparilitatē
 vel diffinitudinē substantie in scpturis hec posi
 ta intelligunt: qz etiā si uoluisset de⁹ pf p sub
 lectā creaturā uisibiliter appere: absurdissi
 me tm aut a filio quē genuit: aut spū scro q de
 illo pcedit: missus diceret. Iste igit sit huius
 volumis mod⁹: deinceps in ceteris adiuuan
 te dño: illa hereticoꝝ uerfutissima argumeta
 qualia sint: et quē admodum redarguantur
 uidebimus.

Explicit liber quartus

Incipiūt capitula libri quinti

- i **Q**uod modeste ac sobrie debz hō cui eti
 am sue mentis natura explicabilis
 est de dei substantia cogitare.
- ii **D**e incōmutabili eētia qd sol⁹ dñs e
- iii **C**ōtra arrianoꝝ argumētationē an i
 deo unigeniti et geniti appellatō sū
 stantiarū indicet diuersitatem
- iiii **D**e accidentib⁹: siue sepabilib⁹: siue
 inseparabilibus q in deo: quia mutabi
 lis non est: eē nō possunt.
- v **Q**ue in deo ad aliqd dicunt: nō fm
 substantiā dici: nec tm esse accidētia:
 sed relatiua incommutabilia
- vi **A**n igenit⁹ qd pf dñs: possit inf illa ac
 cipi q ad seipm et subalif dicuntur.
- vii **Q**uid in quibusq; locutionib⁹ uale
 at negatiua pricula q aliqd non qd
 sit sed quid nō sit ostēdiē.
- viii **Q**uod in trinitate deitatis quicqd ad se
 dicit: vna queq; psona indifferens
 atq; cōmune sit: et vnā significet at
 q; eandem substantiam.
- ix **Q**ua necessitate tres psona in trinitate
 dicuntur.

- x **D**e vā magnitudine cui⁹ picipatiōe
 magna sunt: quecūq; sunt magna.
- xi **R**elatiue non substārialiter dici quic
 qd vel pater: aut filius: aut spū scru
 ctus pprie nominat.
- xii **D**e relatiuis que referri ad inuicem
 nequeunt: cū tamē relatiua sint
- xiii **T**rinatē deū nō tria pncipia: s vnū
 esse pncipiū: qz et pater: et filius: et
 spiritus sanct⁹: vnus creator: e: sicut
 vnus deus est.
- xiiii **Q**uod in trinitate tpf ad filiū pncipiū
 sit: et pater et filius ad spū sanctum.
- xv **Q**uod in spū scru etiaz anteq; daref
 possit doni nomē intelligi: vt ei sem
 per nō aliō fuerit donū eē qz ipm eē
- xvi **D**e appellationib⁹ relatiuis: q non ad
 deū: sed ad creaturā referenda sūt:
 qm deo nihil accidit

Incipit liber quintus.

Q^{uod} modeste ac sobrie debet hō cui etiam
 sue mētis natura inexplicabilis e: de dei sub
 stantia cogitare. **Ca. I**

Inciā exordiens ea dicere q
 dici vt cogitant v^l ab homie
 aliq v^l certe a nob nō oino pos
 sunt: qz uis et ipa nra cogitatō
 cū de dei trinitate cogitam⁹:
 lōge se illi de quo cogitat: imparē sentiat: ne
 qz vt eū capiat: s vt scptū e: etiā a rāris quā
 tus paul⁹ apls h erat: p speculū et i enigmate
 videat. Primū ab ipō dño nro de q sp cogita
 re debem⁹: et de q digne cogitare nō possum⁹
 cui laudādo reddenda est omī tpe bñdictio:
 et cui enūciādo nulla cōpetit dictio: et adiuto
 riū ad intelligēda atq; explicāda q intendo:
 veniā pcor sicubi offendo. Demoz sum em:
 nō solū uolūtatis: uerū etiā infirmitatis mee
 Ab his etiā q ista lecturi sunt: vt ignoscāt pe
 to: vbi me magis uoluisse qz potuisse dicere
 aduerterint: qd vel ipi meli⁹ intelligūt: v^l p
 pter mei eloquiū difficultatē nō intelligūt: si
 cut ego eis ignosco vbi ppter suā tarditatē
 intelligere nō pnt. Facili⁹ em nobis inuicez
 ignoscim⁹: si nouerim⁹: aut certe credēdo fir
 mū tenuerim⁹: ea q de natura incōmutabili
 et inuisibili: sū meq; viuēte ac sibi sufficite di
 cunt non ex cōsuetudine uisibiliū atq; muta
 biliū et mortaliūz vel egenaz rerū esse meti
 enda. Sed cū in his etiā q nostris corpalibus
 adiacent sensib⁹: vel q nos ipi in interiorē ho
 mine sumus: sciētia cōmp̄hendendis labore⁹

1. Cor. 1

Quintus

mus nec sufficimus: nō tñ unpudēter in illa
q̄ supra sūt diuina ⁊ ineffabilia: pietas fidelis
ardescit: nō quā suay viriū inflat arrogātia:
s̄ quā gr̄a ip̄i creatoris ⁊ saluatoris iſlamar.
Nā q̄ intellectu deū capithō: qui ip̄m intelle-
ctū suū q̄ eū vult cape nō dū capit. Si aut̄ hūc
iā capit atredat diligēter nihil eo eē i sua na-
tura melius ⁊ videat vtrū ibi videat illa line-
amēta formay: nitores color: spaciōsā grādi-
tātē: p̄tū distantia: molis distensionē: aliq̄s p
locoy interualla motiones: v̄l qd̄ eiusmodi.
Nihil certe istoy inuenim⁹ in eo: q̄ in natura
nra nihil meli⁹ inuenim⁹. i. in nro intellectu
quo sapiam capim⁹ q̄tū capaces sum⁹. Qd̄
ergo nō inuenim⁹ in meliore nro nō dēm⁹ in
illo q̄rere: qd̄ longe meli⁹ a meliore nro: vt
sic intelligam⁹ deū si possum⁹: q̄tū possum⁹
sine q̄litate bonū: sine q̄titate magnuz: sine
indigētia creatorē: sine situ p̄tē: sine habi-
tu oīa p̄tinentē: sine loco vbiq̄ totū: sine tpe
sempiternū: sine vlla sui mutatiōe mutabilia fa-
cientē: nihilq̄s patientē. Quisq̄s des̄ ita cogi-
tat: ⁊ si nō dū p̄t oīmodo iuenire qd̄ sit: pie-
cā cauet q̄tū p̄r aliqd̄ d̄ eo sentire qd̄ nō sit.

De incommutabili essentia quod solus de⁹
est.

Capitulum II

Si tñ sine dubitatione suba: vel si
melius h̄ appellat̄ eēntia: quā greci
vsiā vocāt. Sic em̄ ab eo qd̄ est sape

Exo 3 dicta ē sapia: ⁊ ab eo qd̄ ē scire dicta ē scia: ita
ab eo quod eē: dicta ē eēntia. Et q̄s magi ē:
q̄ ille q̄ dixit famulo suo moysi. Ego sum qui
sum: ⁊ dices filijs isrl̄: q̄ ē misit me ad vos? S̄
alie q̄ dicunt̄ eēntie siue sube captūt acciden-
tia: quibus in eis fiat vel magna vel quanta
cunq̄ mutatio. Deo aut̄ aliqd̄ eiusmodi ac-
cidere nō p̄t: ⁊ iō sola ē incommutabilis suba
vel eēntia q̄ de⁹ ē: cui p̄fecto ip̄m eē vñ essen-
tia notata ē: maxie ac verissime cōpetit. Qd̄
em̄ mutat̄ nō fuit ip̄m eē: ⁊ qd̄ mutari p̄t eti-
am si nō mutet̄: p̄t qd̄ fuerat nō eē: ac p̄ illō
solū qd̄ nō tñ nō mutat̄: v̄t etiā mutari oī-
no non potest: sine scrupulo occurrit qd̄ ve-
rissime dicatur esse.

Nota arrianoy argumētationē: an i deo
vni geniti et geniti appellatio subarū indicet
diuersitatem.

Capitulum III

Quamobrem vt iā etiā de his q̄ nec di-
cunt̄ vt cogitāt: nec cogitāt vt sūt.
rūdere incipiamus iudei nre aduer-
sarijs. Inter mīta q̄ arriani adūsus cathoi-
cā fidē solēt disputare: h̄ sibi maxie callidissi-
mū machinēantū pponere vident̄ cū dicūt
Quicqd̄ de eo d̄: v̄l itelligit̄ nō fm̄ accidēs

fm̄ subam d̄. Quia p̄p̄ ingenitū eē p̄i fm̄
substantiā ē: ⁊ genitū eē filio fm̄ subam est. Vt
uersū est aut̄ ingenitū eē: ⁊ genitū eē: diuer-
sa est q̄ suba p̄ris ⁊ filij. Quib⁹ r̄idebim⁹. Si
q̄cqd̄ de deo dicit̄ fm̄ subam d̄: q̄ quod dicit̄
est. Ego ⁊ p̄ vñ sumus: fm̄ subam dicit̄ est
Vna ē igit̄ suba p̄ris et filij. Aut si hoc nō fm̄
subam dicit̄ ē: dicit̄ q̄ aliqd̄ de deo nō fm̄ sub-
stantiā: ⁊ iō iā nō cogimur fm̄ subam intelli-
gere ingenitū ⁊ genitū. Itē dicit̄ ē de filio.
Nō rapinā arbitrat⁹ ē esse eqlis deo. Querim⁹
fm̄ qd̄ eqlis. Si ei nō fm̄ subam d̄: eqlis:
admittit̄ vt dicat̄ aliqd̄ de deo: nō fm̄ suba
Admittat̄ q̄ nō fm̄ subam dicit̄: ingenitū ⁊ ge-
nitū. Qd̄ si p̄pterea nō admittit̄ qz omia de
deo fm̄ subam dicit̄ volunt: fm̄ substantiā fili-
us est equalis patri.

De accidentibus siue sepabilibus: siue in
sepabilibus que in deo quia mutabilis nō est
esse non possunt.

Ca. III

Accidēs aut̄ nō solet dici q̄ aliq̄ mu-
tatiōe ei⁹ rei cui accidit̄ amitti p̄t.

Nā etsi quedā dicunt̄ accidēs in se-
pabilia q̄ grece appellant̄ achorista: sic est plu-
me corui color: niger: amittit̄ eū tñ nō qd̄ eē iā:
diu pluma ē: s̄ qz nō sp̄ ē pluma. Quap̄pter
iā materies mutabilis: ⁊ ex eo q̄ definit eē il-
ludansat: vel illa pluma: totūq̄ illud corp⁹ in
terra mutat̄: ⁊ vertit̄: amittit̄ vtiq̄ etiā illum
colorē: q̄ quis ⁊ accidēs qd̄ sepabile d̄: non se-
patione: s̄ mutatiōe amittat̄: sicuti est capilli
hoim nigritudo: qm̄ dū capilli sūt p̄t albe-
scere: sepabile accidēs d̄. S̄ diligent̄ intue-
tib⁹ sat̄ appet: nō sepatione q̄ si emigrare ali-
qd̄ a capite dū canescit: vt nigritudo inde cā-
doze succedēte discedat ⁊ aliq̄ eat: s̄ illā q̄lita-
tē coloris ibi verti atq̄ mutari. Nihil itaq̄ ac-
cidēs i deo: qz nihil mutabile aut amissibile.
Qd̄ si ⁊ illud dici accidēs placz: qd̄ licet non
amittat̄: minuit̄ tñ vel auget̄: sicuti ē aie vita-
nā ⁊ q̄ diu aīa ē tādū viuit: ⁊ qz sp̄ aīa ē: sp̄ vi-
uit. S̄ qz magi viuit cū sapit: qz min⁹ cū des̄-
pit. Sit etiā h̄ aliq̄ mutatiō: vt des̄ vita. sic
nec deest insipiciēti sapia: s̄ vt min⁹ sit. Recta-
le aliqd̄ i deo sit: qz oīno incommutabilis ma-
net. q̄ obrem nihil in eo fm̄ accidēs d̄: qz nihil
ei accidit̄: nec tñ oē qd̄ d̄ fm̄ subam d̄. In re-
bus aut̄ creatis atq̄ mutabilibus qd̄ nō fm̄
subam d̄: restat vt fm̄ accidēs dicat̄. Nā ei
accidūt eis: q̄ vel amitti p̄t vel minui: ⁊ ma-
gnitudines ⁊ q̄litates: ⁊ qd̄ d̄ ad aliqd̄: sicut
amicitiē: p̄p̄nuitates: seruitutes: similitu-
dines: equalitates: etsi q̄ h̄mōi: ⁊ sit⁹ ⁊ habi-
tus: et loca ⁊ t̄pa: ⁊ opa atq̄ passiones.